

Kristeligt Folkepartis politik tager udgangspunkt i det samfundssyn, at familien skal prioriteres, fordi et godt familieliv er udgangspunktet for et sundt samfunds- og arbejdsliv. Vi ønsker ikke at bestemme over familierne, de skal selv vælge, men de skal have mulighed for det, og det vil de bl.a. få via denne børnepasningsydelse.

I øjeblikket er det sådan, at en væsentlig del af de offentlige tilskud til børnefamilierne gives som tilskud til offentlig pasning. Således sender det offentlige i gennemsnit 4.200 kr. pr. måned i tilskud med hvert barn, der passes i offentlige daginstitutioner. Det er mellem 40.000 og 80.000 kr. om året pr. barn.

Yderligere er der mulighed for at få kommunalt tilskud til den såkaldte fritvalgsordning til pasning af børn i en række kommuner. En nabo, en onkel, en genbo eller en bedstemor må gerne passe børnene på dette tilskud, men absolut ikke forældrene selv.

Det er da utroligt, at så snart det er forældrene, der gerne selv vil passe børnene, så smækkes kassen i. Kan det være rigtigt, at samfundet kun vil yde tilskud til børnepasning, hvis familien til gengæld stiller med 2 stk. fuld arbejdskraft.

Størrelsen af ydelsen, som vi foreslår bliver udbetalt til forældre, der helt vil passe et barn selv, har vi fastlagt til 2.500 kr. pr. måned. Denne ydelse svarer til det gennemsnitlige kommunale tilskud til fritvalgsordningen i 1997. Hvis forældrene blot nedsætter deres samlede arbejdstid med 10 timer pr. uge, kan de modtage 1.250 kr. pr. barn, og lavindkomstfamilierne vil yderligere kunne få 500 kr. oveni pr. måned.

18 mia. kr. betaler det offentlige hvert år til pasning af vore børn. Det, vi ønsker med det her forslag, er, at en lille del af det kæmpebeløb, som det offentlige allerede betaler, bliver sendt med de børn, som forældrene vælger at passe selv helt eller delvis. Vi mener helt klart, at pengene bør følge barnet.

I de kommuner, hvor der er ventelister på dagpasning, vil kommunerne kunne tjene på denne ordning. Endvidere vil der være børneinstitutioner, som man ikke behøver at bygge, eller man kan udsætte byggeriet af dem, og i de børneinstitutioner, som allerede eksisterer, vil der blive bedre plads og miljø til de børn, som er der.

Endvidere vil der helt sikkert være yderligere positive effekter af dette forslag. Undersøgelser viser jo, at små børn, der bliver passet i institutioner, er mere syge end børn, der bliver passet hjemme. Ved at nogle børn bliver taget ud af institutionerne, vil der opnås positive effekter også på sundhedsvæsenets regnskab. Der vil være sparet lægebesøg, sparet medicin, sparet sygedage osv.

Endvidere kan man også forestille sig en god effekt på børnene selv, og det er jo måske det allermost vigtige, således at man også vil have god effekt på socialvæsenets regnskab senere i børnenes opvækst, teenageår og ungdom.

Alt i alt mener vi, at vedtagelse af dette forslag kan have en lang række gode effekter på mange områder i samfundet. Det er ikke Morten Korch-tænkning, selv om det er moderne i øjeblikket, eller romantik fra svundne dage, men det er politik med barnet og familien som udgangspunkt. Børn er det bedste råstof, Danmark har, så lad os sammen gøre, hvad vi kan for at give dem den bedst mulige opvækst.

Tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om fleksibel børnepasning.

Af Tove Videbæk (KRF) m.fl.
(Fremsat 13/1 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Forslaget går ud på, at regering og Folketinget skal pålægge den enkelte kommune at sørge for, at der findes dagtilbud til børn på deltid.

Jeg er imod, at vi skal pålægge kommunerne, at de skal indrette sig på en bestemt måde, når vi snakker daginstitutioner, fordi det er i modstrid med det kommunale selvstyre.

Jeg er enig i, at det er en god idé, at der er deltidspladser, og vi har også forhandlinger med kommunerne om, hvordan de kan oprette deltidspladser. Men kommunerne siger, at en del af problemet faktisk er, at der ikke er efterspørgsel efter deltidspladser, og at det derfor kan være ressourcespild for dem, hvis de har pladser stående tomme, som ikke efterspørges af forældrene.

Jeg mener også, at vi er nødt til at beslutte os, når vi snakker kommuner. Hvis vi vil have et system, der bygger på det lokale selvstyre, er vi også nødt til at overlade en række beslutninger og ansvarsområder til kommunerne. Ellers bliver det jo et fuldstændig tomt selvstyre, hvis vi siger, at alle betalingsregler, strukturer, åbningstider, deltidstilbud skal være bestemt centralt fra. Der er jo også mange forældre, der gerne vil have andre åbningstider, end der måske lige er i deres kommune, og så skulle vi også til centralt fra at pålægge kommunerne det. Det synes jeg ville være en dårlig idé, og jeg tror, at det bliver meget stift, og det kan betyde i sidste ende, at man bruger ressourcer på centralt fastlagte normer, som egentlig ikke efterspørges eller ikke er til glæde for borgerne.

Så ja til at igennem samarbejde og debat med kommunerne at skubbe til, at det bliver så fleksibel en daginstitutionspolitik som muligt i overensstemmelse med borgernes behov, men nej til at støtte et forslag om centralt fastlagte regler.

Inger Bierbaum (S):

Da hr. René Skau Johansen, som er vores ordfører, ikke kan være til stede i dag, skal jeg sige følgende:

I Socialdemokratiet sympatiserer vi fuldt ud med intentionerne bag beslutningsforslag B 75. Der skal således ikke herske nogen tvivl om, at det er en vigtig del af den socialdemokratiske politik at skabe de bedst mulige vilkår for børnefamilierne. Dermed falder det også naturligt at stræbe efter, at de praktiske forhold, så-

som at børnene kan blive passet, når der er brug for det, også er i orden.

Men der skal på den anden side heller ikke herske tvivl om, at vi i Socialdemokratiet har stor respekt for det kommunale selvstyre. Som forslagsstillerne jo selv er inde på i forslaget, er børnepasning en kommunal opgave. Kommunerne har det endelige ansvar for at varetage og tilrettelægge børnepasningen. Derfor og i respekt for det kommunale selvstyre kan Socialdemokratiet ikke støtte et forslag, der pålægger kommunerne at etablere deltidspasning i daginstitutionerne.

Derimod kan og skal vi opfordre kommunerne til at skabe bedre rammer for børnefamilierne på pasningsområdet og dermed til at leve op til deres ansvar for at skabe de bedste betingelser for, at børnefamilierne kan få et arbejdsliv og et familieliv, der hænger godt sammen.

På den baggrund afviser Socialdemokratiet beslutningsforslaget.

Jeg skal også meddele, at Det Radikale Venstre heller ikke støtter B 75.

Kristian Jensen (V):

Da Venstres ordfører, hr. Erik Larsen, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne sige følgende:

Venstre har altid været af den opfattelse, at fleksible åbningstider og deltidsordninger i det offentlige pasningstilbud er den helt rigtige service at yde børnefamilierne. Derfor støtter Venstre også de intentioner, der ligger i forslaget her fra Kristeligt Folkeparti, men vi er af den opfattelse, at et sådant ønske bør indgå i regeringens aftale med kommunerne og ikke som foreslået i et lovinitiativ.

Der skal bare ikke herske tvivl om, at hvis vi ikke sad her i Folketinget, men hvis vi havde siddet i en kommunalbestyrelse og var forelagt det her forslag, så havde vi gerne støttet det. Vi synes, det er den rigtige vej at gå, men vi ønsker ikke fra Venstres side at være med til på den måde at styre kommunerne og trække beslutninger ned over dem. Vi ønsker, det skal være et frit valg for kommunerne at vælge det her tilbud, at vælge fleksible åbningstider, at vælge deltidsordninger.

Vi ønsker ikke at pålægge kommunerne yderligere opgaver uden for de forhandlinger, der er. Alt for tit er der fra den her talerstol og fra det her Ting blevet sendt opgaver ud til kommunerne, uden at det er aftalt, og uden at betalingen følger med.

Derfor kan vi ikke støtte, at vi gennemfører det her via et lovforslag, men Venstre støtter fuldt ud intentionerne, og vi opfordrer kraftigt til, at man i de kommende kommuneforhandlinger forsøger at få det her med ind for den vej igennem at løse spørgsmålet.

John Vinther (KF):

Dette forslag ligger ligesom det foregående holdningsmæssigt helt på linje med Det Konservative Folkepartis grundholdning.

Den tid er jo ved at være forbi, hvor en meget stor del af forældrene afleverer deres børn i institutionen mellem kl. 6 og 8 om morgenen og henter dem igen ved 4-5-tiden. Arbejdsmarkedet er med årene blevet fleksibelt og vil også i de kommende år blive endnu mere fleksibelt, og vi er helt enige med forslagsstillerne i, at der i alt for ringe grad tages hensyn til, at flere og flere mennesker arbejder på tidspunkter, der ikke passer med institutionernes åbningstider.

De offentlige pasningstilbud skal naturligvis indrettes, således at familier, der arbejder uden for den gammelkendte traditionelle arbejdstid og derudover jo også typisk har transporttid til og fra arbejde, ikke får et unødigt tidsproblem med deraf følgende stressede forhold. Åbnings-tiderne skal være maksimalt fleksible, så de passer til forældrenes behov. Det kunne man også sige på den måde, at det offentlige skal indrette sig og yde service på borgernes præmisser og efter borgernes behov og ikke omvendt.

Det betyder efter vores opfattelse, at der skal være en mulighed for deltidspasning og pasning i moduler, og jeg skal i den forbindelse bemærke, at betaling herfor naturligvis også skal tilpasses, således at forældrene alene betaler for den faktisk modtagne ydelse.

Så langt er der enighed imellem forslagsstillerne og Det Konservative Folkeparti. Så kommer vi til uenigheden.

Kristeligt Folkeparti foreslår jo, at dette skal ske ved, at kommunerne pålægges at etablere et sådant fleksibelt pasningssystem. Et sådant centralt styret pålæg er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse at gå for langt. Udbudet af pasningstilbud er et kommunalt anliggende og et kommunalt ansvar. Den opgave og ansvarsfordeling ønsker vi at fastholde. Vi tror faktisk på, at borgerne er bedst tjent med, at sådanne beslutninger træffes på kommunalt plan, og vi tror også på, at man i den enkelte kom-

mune er langt bedre til at vurdere de lokale behov, end vi er det her på Christiansborg.

Så med de ord skal jeg sige, at der er fuld tilslutning fra Det Konservative Folkeparti til intentionerne, men ikke til metoden.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er ikke et spørgsmål, men faktisk en kommentar til de seneste tre ordførere, som hver især gør meget ud af kommunernes selvbestemmelse i dag. Kommunernes selvbestemmelse synes jeg faktisk er en god ting. Vi burde måske næsten hejse flaget i den anledning, for det er ikke for meget, kommunerne har lov til at bestemme.

Men her er der faktisk en ting, som vi mener er så vigtig for indretningen af familiernes liv, og for at vi kan satse på vores børn i fremtiden, så de får en ordentlig opvækst. Det er sandsynligvis ikke forbigået de forskellige ordføreres opmærksomhed, at der er flere og flere børn, der kommer i skole og er dårligt tilpassede, og som har stress og skal have lykkepiller, og jeg ved ikke, hvad for nogle problemer der er. Det har jo noget med den mulighed at gøre, som familierne har for at indrette sig på en ideel måde.

Her synes jeg, at der er sådan et overordnet formål med at sætte nogle ensartede rammer for kommunerne, og så må kommunerne selvfølgelig indrette sig efter dem, for der vil stadig væk være fleksibilitet tilbage.

Første næstformand (Birte Weiss):

Det var en slags spørgsmål.

Hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

Som det vil være fremgået af de debatter, der har været i Folketinget om sociale spørgsmål, er SF meget varm tilhænger af det kommunale selvstyre. Det er klart, at det betyder ikke, at der ingen grænser er for selvstyret.

Det her forslag fra Kristeligt Folkeparti pålægger alle kommunerne at etablere mulighed for deltidspasning i daginstitution for børn. Det synes vi er at gå meget langt i forhold til en lokal vurdering af, hvordan man bedst tilrettelægger et tilbud under hensyntagen til de lokale forhold.

Der er jo intet i den nuværende lovgivning, der forhindrer etablering af deltidspladser. Det, der er det springende punkt, er, om vi direkte

skal gå ind og diktere, at sådan har kommunerne at etablere deres daginstitutionstilrettelæggelse. Vi er i SF meget tilhængere af at lade det være op til en lokal afgørelse. Det forekommer os at være alt for centralistisk at diktere, at alle kommuner får pligt til at gøre det på en bestemt måde.

Når det er sagt, er det oplagt, at det lokale selvstyre, de lokale valg indebærer, at det er vigtigt at tage hensyn til lokale behov, selv om de lokale behov drejer sig om at få nogle yderpunkter dækket i forhold til børnepasning.

Der er jo så den sløjfe knyttet på det, at det koster penge, men vi vil ikke være med til på meget centralistisk vis at tvinge kommunerne til noget på det her punkt.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Hr. Villy Søvnald siger, at vi vil forlange, at kommunerne skal gøre det på en bestemt måde. Nej, det vil vi bestemt ikke. Vi siger, at hver kommune skal have rammerne, skal have mulighederne for deltidspasning, men vi siger bestemt ikke, hvordan kommunerne skal gøre det.

Jeg er glad for, at hr. Villy Søvnald siger, at han ikke vil være med til et centralistisk lovforslag. Det vil jeg have in mente.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil bare sige, at det er rigtigt opfattet, at vi i SF jo i en årrække har sloget for og været med til at lægge opgaver ud. Det står vi gerne ved. Vi mener så, at det skal foregå inden for en ramme, hvor man beskytter svage mindretal. Det har vi jo haft diskussion om tidligere i forhold til hjemmehjælp.

Men på det her område synes vi, det er vigtigt at prise værdien af det kommunale selvstyre.

Inge Refshauge (DF):

Dette forslag falder fint i tråd med Dansk Folkepartis tanker om taxameterordningen, hvor forældre kan få deres børn passet på de tidspunkter, der er brug for det. Det kan f.eks. gøres, som der er lagt op til i forslaget, ved at kommunerne får lavet en modulordning med fleksible pasningstider, og så forældrene kun betaler for den tid, barnet er i pasningsordningen.

Selvfølgelig skal der laves aftaler om, på hvilke tidspunkter forældrene ønsker deres

børn passet, ellers vil det være umuligt at administrere for institutionerne.

Dansk Folkeparti kan fint gå ind for dette forslag, og der er ingen tvivl om, at ude i kommunerne er man opmærksom på disse problemer, og enkelte steder har man allerede gjort tiltag til at lave fleksibel børnepasningsordning.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det er sådan set ikke et forslag for Folketinget, idet Folketingets opgave vel er at sørge for, at rammerne er i orden for kommunerne, så de, efter hvad befolkningen vil dér, hvor de bor, kan tage stilling til, hvad de har brug for i den kommune.

Der er jo sådan set mulighed for på utrolig mange områder at indrette en pasning, der kan skræddersyes til det. Har man f.eks. en meget stor virksomhed liggende, som skal døgnbetjenes, er der da mulighed for dag- og natpasning. Vil man i stedet for have det, man i gamle dage kaldte for en børneparkering, kan forældrene lave den, hvis de vil det.

Jeg synes, der er så meget værktøj og så mange muligheder i dag. Så Folketinget har gjort, hvad Folketinget skal. Vi har lagt opgaven ud til kommunerne med så bred en ramme, at man kan indrette sig efter det, befolkningen ønsker.

Og er der noget sted, man ved, hvad der er brug for, må det være i den enkelte kommune, som jo er meget forskellig sammensat med hensyn til virksomheder og med hensyn til erhvervsfrekvens.

Jeg mener ikke, der er brug for forslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Da vor ordfører ikke kan være til stede i dag, skal jeg tilkendegive følgende:

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget om at pålægge kommunerne at etablere deltidspasning i de pædagogiske dagtilbud. Vi er enige med forslagsstillerne i, at det ikke er ønskværdigt, at børn lever størstedelen af deres liv i pædagogiske dagtilbud. Vi synes også, det er glimrende, at der flere steder findes halvtids- eller deltidsinstitutioner.

Overordnet er Enhedslisten af den opfattelse, at alle børn skal have ret til et pædagogisk dagtilbud, og at det selvfølgelig ligesom folkeskolen skal være skattefinansieret. Sådan er det desværre ikke endnu.

Derudover skal der selvfølgelig være krav til kvaliteten af de fysiske forhold og af det pædagogiske indhold.

Forældrebetalingen er desværre i mange kommuner ret høj, og det er en økonomisk belastning for børnefamilierne. Derfor er det selvfølgelig rart, hvis de kan slippe billigere og få dækket behovet samtidig.

Men der er mange bagdele ved et pålæg om deltidspasning. Der er stadig mangel på pædagogiske dagtilbud. Anlægsudgifterne ved etablering af institutioner er de samme, hvad enten de bruges deltids eller fuldtids.

Hvis deltidspladser oprettes i eksisterende institutioner, kommer det meget nemt til at betyde en forringelse af forholdene. Daginstitutionerne har deres egen rytme med fællesaktiviteter og individuel leg. Det betyder bl.a. spændende udflugter i naturen eller til kulturelle institutioner. Et deltidsbarn med specielle mødetider vil være udelukket fra at deltage i disse, eller også vil de blive færre, kortere eller slet ikke for alle børnene.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Det her beslutningsforslag er et beslutningsforslag, Fremskridtspartiet ser positivt på.

Uanset hvordan man ser på den offentlige børnepasning, ja, så er det selvfølgelig en fordel, at de kommunale institutioner er så fleksible som muligt med hensyn til åbningstiderne. Det er nødvendigt, at man indretter sig efter forholdene, som de har udviklet sig de sidste år, nemlig efter den fleksibilitet med hensyn til arbejdstiden, der er rundtomkring.

Men spørgsmålet er, hvor nødvendig den her lovgivning er.

Efter det, jeg ved til kommunerne, er de langt hen ad vejen i gang med at indrette sig efter de forhold med fleksibilitet, jeg har nævnt. Man er klar over det ude rundtomkring, og det er de kommunale myndigheder i gang med.

Om vi skal lovgive på området, ja, det ved jeg ikke om vi skal. Men jeg tror ikke, det ville genere de kommunale myndigheder, hvis vi gjorde det. For som jeg har sagt, er de langt hen ad vejen i gang med det.

Vi ser positivt på det her forslag.

Første næstformand (Birte Weiss):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Tove Videbæk.

Tove Videbæk (KRF):

Jeg siger tak for en god debat og tak også for tilslutning til hensigten og de mange positive udtalelser.

Jeg vil ganske kort kommentere nogle enkelte af udtalelserne.

Det er blevet nævnt, at der ikke er efterspørgsel efter deltidspladserne. Der vil jeg så sige, at det er sådan en ordning, som på en måde bider sig selv i halen. Når der ikke er deltidspladser, så har forældrene ingen mulighed for at gå på deltid, de kan ikke få passet deres børn. Og sådan kører problemet simpelt hen i ring. Så det er en stor del af grunden til det.

Hr. Kristian Jensen taler om, at kommunerne for alt i verden skal have frit valg. Jamen det mener vi da også, men der må være nogle overordnede værdier. Hvis forældrene skal have en reel mulighed for deltid, så skal der eksistere muligheder for deltidspasning, der hænger sammen.

Skal det med, at kommunerne skal have frit valg, være overordnet net, at forældrene skal have frit valg? Vi mener nej.

Hr. John Vinther vil heller ikke være med til, at kommunerne pålægges det. Vi mener, at der stadig væk vil være et stort antal kommuner, som ikke har deltidspasningspladser.

Som det ser ud nu i den nyeste opgørelse, er der 74 kommuner, som absolut ikke har nogen mulighed for deltidspasning. Så selv om man siger, at der i det offentlige i dag er mange muligheder, er der stadig væk 74 kommuner, hvor der absolut ingen mulighed er for deltidspasning.

Fru Yvonne Herløv Andersen siger, at det her ikke er et forslag for Folketinget. Nej, det er måske rigtigt. Men der vil jeg så citere fra den børnefamiliepolitiske redegørelse. Der står, at regeringen vil »drøfte med kommunerne, hvordan der kan skabes mere fleksible dagtilbudsstrukturer med flere valgmuligheder end i dag, bl.a. deltidspladser og klippekortordninger«.

Så det er altså åbenbart en sag for regeringen; men vi har ikke hørt noget om, hvad der er sket med det her, og vi ved ikke, hvor langt man er. Vi hører ikke mere om det.

Fru Inge Refshauge er meget positiv, og det siger jeg tak for.

Jeg vil sige, at i den tidligere debat, som vi havde vedrørende tilskud til forældres pasning af deres egne børn, blev det slået fast, at børn og forældre har brug for mere tid sammen. Mange forældre ønsker at gå ned i tid, men det er realistisk umuligt for dem, hvis de ikke kan få deltidspladser i daginstitutioner til deres børn.

Kristeligt Folkeparti mener, at forældre, der ønsker det, skal have mulighed for at få deres børn passet i daginstitutioner på deltid, og der er altså stadig væk 74 kommuner, hvor det ikke kan lade sig gøre. Sådant som det er nu, skal de optage en fuldtidsplads og betale for en fuldtidsplads.

I regeringens børnefamiliepolitiske redegørelse fra 1998 nævnes, at »kommunerne allerede i dag har udstrakt frihed til selv at fastlægge tilbudsstrukturen og takstpolitikken. Alligevel er der kun i få kommuner mulighed for pasning på mindre end fuld tid. Det er uheldigt, set i lyset af at det formentlig allerede i dag er langt fra alle forældre, der har brug for en fuldtidsplads, og at behovet for deltidspadser sandsynligvis vil vokse fremover.«

Se, det er et citat fra regeringens børnefamiliepolitiske redegørelse.

Bureau 2000 har for Pædagogisk Medhjælperforbund i slutningen af februar 1999 offentliggjort en rapport om ventelister og fleksibilitet. Man har spurgt 258 kommuner om, hvilke muligheder der er for deltidspadser, og svaret var, som jeg har sagt, at 74 kommuner absolut ingen mulighed havde for deltid.

I de kommuner, som har deltidstilbud eller moduler, organiserer man det meget forskelligt, og det synes vi er fint. For eksempel kan man i Aalborg ud over fuldtidspladser vælge deltidspadser på enten 32 timer eller 27 timer.

I Billund kan forældre vælge mellem fuld tid og moduler på 0-25 timer og moduler på 25-31 timer, og den ordning har kørt i 10 år. Og sidst i Skjern har man 2 moduler og fuld tid. Kun en fjerdedel af børnene benytter fuld tid, resten benytter modulerne.

I 138 af kommunerne er eftermiddagstaksten, altså deltidstaksten, og fuldtidstaksten den samme, og derfor har forældre ingen reel mulighed for at vælge. En række kommuner har derudover modulbetaling, særskilt morgenbetaling osv.

I regeringsgrundlaget fra marts 1998 nævnes, at der skal forhandles med kommunerne om mere fleksible dagtilbudsstrukturer med flere valgmuligheder. Det kan vi kun være helt enige med regeringen i. Det er absolut nødvendigt at få etableret bedre muligheder for pasning og betaling på deltid, hvis forældre skal have en reel mulighed for at gå ned i tid på arbejdsmarkedet og op i tid til familien.

Ifølge aftaler om kommunernes økonomi nævnes det, at der skal nedsættes et fælles ud-

valg til at undersøge mulighederne for mere fleksibilitet og betalingssystemer, hvor benyttelsesgrad og betaling i større grad knyttes sammen.

Det fremgår dog desværre af rapporten fra Pædagogisk Medhjælperforbund, som hedder »På Vej mod Pasningsgaranti. Rapport om ventelister og fleksibilitet 1999«, at dette udvalg endnu ikke er kommet rigtigt i gang med sit arbejde, men som det ses, er der indtil videre sat flere spørgsmål på dagsordenen, altså den blev nedsat sidste år engang, men den er ikke kommet i gang med arbejdet, og vi venter spændt.

Kan ministeren bekræfte, at udvalget endnu ikke rigtigt er kommet i gang? Og hvilken tidsplan ligger der for udvalgets arbejde?

Vi mener, at det er vigtigt, at forældre i alle kommuner får ret til og mulighed for fleksible pasningsmuligheder for deres børn og med en betaling, der står i forhold til den tid, pasningen varer. Derfor foreslår vi, at det skal pålægges kommunerne at etablere muligheder for deltid- eller flekstidspasning.

Forslaget nævner ikke, at alle kommuner skal tilbyde deltidspasning på samme vilkår. Vi nævner blot, at muligheden for deltidspasning, uden at betale for en fuldtidsplads, skal eksistere i alle kommuner.

Fleksible pasningsordninger vil gøre det mere økonomisk attraktivt for forældre i en periode at arbejde på deltid, idet der bl.a. vil kunne spares på institutionsudgifterne.

Af hensyn til en pædagogisk forsvarlig tilrettelæggelse af pasningen bør institutionen inddele åbningstiden i moduler, og forældre skal så have mulighed for at vælge pasning i de moduler, der passer bedst til deres behov.

Forslaget vil yderligere have den meget positive konsekvens at nedbringe ventelisterne til institutionerne, idet det bliver muligt at udnytte den ledige kapacitet, der er i institutionerne, som følge af at ikke alle børn passes på fuld tid.

Tilbudet om deltidspasning vil give forældre en reel mulighed for at overveje at gå ned i tid på arbejdsmarkedet og op i tid i familien med alle de positive konsekvenser, det vil medføre for både børn, forældre, erhvervslivet, frivillige organisationer, de nære fællesskaber, ja, hele samfundet.

Tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 77:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til deltid for forældre.

Af Ole M. Nielsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 13/1 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Karen Jespersen, fg.):

I beslutningsforslaget, vi skal behandle her, bliver det foreslået, at alle lønmodtagere med børn under 8 år får ret til deltidsarbejde efter nogle nærmere angivne principper, og det bliver begrundet med, at børnefamilier er den befolkningsgruppe, der tidsmæssigt er mest trængt og derfor også i særlig grad har behov for nedsat arbejdstid.

Regeringen er meget enig med forslagsstillerne i ønsket om, at arbejdsmarkedet bliver mere familievenligt, at arbejdsliv og familieliv kommer til at hænge bedre sammen, og under behandlingen af det tidligere forslag om bedre vilkår for børnefamilier til at passe børn hjemme blev der gjort rede for de initiativer, regeringen har taget på det her område.

Men der er stor uenighed, når det drejer sig om, hvordan vi når det mål, nemlig at sikre en bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv.

I Danmark er det jo som bekendt sådan, at det er arbejdsmarkedets parter, der ved overenskomst fastlægger løn- og arbejdsvilkår, og dermed er det også de parter og de enkelte virksomheder, der har den afgørende indflydelse på at sikre gode og gerne bedre betingelser

for en fleksibel arbejdstilrettelæggelse, en arbejdstilrettelæggelse, der muliggør den rette balance mellem arbejdsliv og familieliv.

At det er arbejdsmarkedets parter, der har dette ansvar, er samtidig med til at sikre, at mulighederne for fleksibel arbejdstilrettelæggelse sker på vilkår og i et tempo, hvor de enkelte brancher og arbejdspladser kan følge med, og lige præcis den vinkel ville mangle, hvis vi fra Folketinget generelt pålagde de danske arbejdspladser, at den kernearbejdsstyrke, som børnefamilierne typisk udgør, alle fra dag til dag skulle kunne kræve nedsat arbejdstid.

Ja, deltidsansættelse bør være en mulighed for alle, men bedre mulighed for deltid skal ske på en måde, der sikrer, at det ikke fører til en reduktion af den samlede, gennemsnitlige arbejdstid. Opgaven er at finde en balance mellem muligheder for deltid til grupper, der har et behov, f.eks. børnefamilier, og arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft, og denne balancegang mener vi i regeringen at arbejdsmarkedets parter et langt stykke af vejen er bedst til sikre.

Jeg siger ikke, at der ikke på det danske arbejdsmarked er barrierer for deltid, herunder også overenskomster, der ikke i fuldt omfang giver mulighed for deltid, men jeg mener bestemt, at sådanne overenskomster er på retur og vil være det i endnu større omfang i fremtiden. De fleste overenskomster rummer efterhånden mulighed for deltid, og det må så følges op på de enkelte arbejdspladser, så eventuelle holdningsmæssige barrierer nedbrydes.

I modsætning til forslagsstillerne mener jeg i øvrigt også, at EF-direktivet om deltidsarbejde rent faktisk har og vil få en positiv indflydelse på mulighederne for deltid. Parterne vil implementere direktivet ved overenskomster, og netop en sådan aftaleimplementering betyder, at parterne skal ind og vurdere, om der i deres overenskomster er forhold, der kan virke hindrende for anvendelse af deltidsarbejde, eller som direkte diskriminerer deltidsansatte.

Regeringen vil selvfølgelig også selv som følge af direktivet gennemgå lovgivningen for at sikre, at der ikke er barrierer for deltidsarbejde.

Hvis jeg som afslutning må vende tilbage til, hvor jeg begyndte: Ja, regeringen ønsker et mere fleksibelt arbejdsmarked for grupper, der har særlige behov, men vi ønsker ikke, at dette sker ved lovinitiativ fra Folketinget, og jeg kan derfor ikke støtte forslaget.